

5. A világ válaszai a kihívásokra

Az információs társadalom által biztosított lehetőségekre és felvetett problémákra való reagálásként a világ legtöbb országában ill. régiójában stratégiai tanulmányok és programok készülnek ezeknek a kérdéseknek a szervezett kezelésére. Így az USA-ban és Japánban magas szintű nemzeti programok készültek, a hét legfejlettebb ipari ország (G7) kormányfői külön csúcstérkezelten foglalkoztak 1995 februárjában Brüsszelben az információs társadalommal és határozták el nemzetközi kísérleti projektek kidolgozását. Ugyanakkor egy sor kisebb állam (pl. Szingapúr, Dánia, Litvánia) is jól kidolgozott stratégiai programokkal rendelkezik és a fejlődő országok közül is sokan itt keresik a modernizáció lehetőségét (India, Brazília és mások.). Az Európai Unió is kiemelten foglalkozik az információs társadalom kérdéseivel, elsősorban a gazdasági versenyképesség és foglalkoztatási helyzet javításának szempontjából.

5.1. Az Európai Unió stratégiáját az alábbi főbb dokumentumok határozzák meg:

- 1993. december: White paper: "Growth, Competitiveness, Employment - The challenges and ways forward into the 21st century"
- 1994. május: Bangemann report: "Europe and the global Information Society"
- 1994. június: Corfu Council meeting
- 1994. július: Action plan: "Europe's way to the Information Society"
- Tíz demonstrációs (pilot) alkalmazás projektjének megindítását hagyták jóvá
- 1994. december: Essen Council meeting
- Létrehozták az: Information Society Program Office (ISPO) nevű tájékoztató és koordinációs szervezetet.
- Az 1994-97 évekre szóló Negyedik Keretprogram az Európai Unióban folyó kutatási és technológia fejlesztési tevékenységeket mintegy 12 milliárd ECU-vel finanszírozza, melynek több mint negyedrészt az információs technológia és távközlés területeire fordítják.
- A kidolgozás alatt álló INFO 2000 program az európai multimédia "információ tartalom" ipar (content industry) fejlesztésére.

A Bangemann Report húsz vezető ipari szakember részvételével készült. Fő mondanivalója az USA/Japán kihívás elfogadása és a piaci alapú megoldások preferálása az információs társadalom létrehozásában. Ehhez

- elsősorban a távközlés területén tartja szükségesnek a deregulációt, a monopóliumok megszüntetését, a tarifák jelentős csökkentését;
- fontos feladatnak tekinti a szellemi tulajdon jogvédelmének szabályozását, különös tekintettel a globalizáció és a multimédia új kihívásaira;

- előirányozza a hálózati szolgáltatások jelentős fejlesztését (EURO-ISDN, Európai Szélessávú Infrastruktúra)
- kimondja, hogy az információs társadalom létrehozását alapvetően a magánszférára és a piaci erőkre kell bízni, átirányítva a közszolgálati finanszírozást az információs társadalom specifikus szükségleteire (Negyedik K+F Keretprogram, Strukturális Alap).

Tíz alkalmazásfejlesztési demonstrációs projekt indítását határozták el, mindegyiknél kvantitatív célkitűzéseket is előirányozva:

PROJEKT	CÉLKITŰZÉS
1. teleworking	10 millió munkahely létesítése 2000-re
2. távoktatás	1996-ban a vállalkozók 10%-a használja
3. egyetemi-kutatói hálózatok	1997-re a kutatók 30%-ához eljut
4. hálózatok kis-középvállalatoknak	1996-ra 10%-uk bekapcsolódik
5. közúti közlekedés irányítása	1996-ra 10 város és 2000 km autópálya
6. légiforgalmi irányítás	2000-re egységes rendszer Európában
7. egészségügyi hálózatok	1995-ben európai mintahálózat létesítése
8. elektronikus tenderezés	2-3 éven belül legalább 10%-ban használják
9. összeurópai adminisztrációs hálózat	1995-96-ban első elemei használatba vehetők
10. városi információs "országutak"	5 városban mintarendszer kiépítése 1997-re

5.2. A hét legfejlettebb ipari ország (G7) 1995 februári csúcstervezetékének fontosabb határozatai:

Meghatározták az információs társadalom fejlesztésében való együttműködés nyolc alapelvét:

- a tisztességes verseny ösztönzése;
- a magán szektor befektetéseinek bátorítása;
- közösen elfogadható szabályozási keret kialakítása;
- szabad hozzáférés biztosítása a hálózatokhoz;
- biztosítani az egységes szabályozást és hozzáférést a szolgáltatásokhoz;
- elősegíteni az állampolgárok esélyegyenlőségét;
- elősegíteni az adat-tartalom sokféleségét, beleértve a kulturális és nyelvi különbözőségeket, valamint
- elismerni a világméretű együttműködés szükségességét, különös tekintettel a kevésbé fejlett országokra.

Ezek alkalmazásával egy olyan Globális Informatikai Infrastruktúra létrehozására törekszenek, melynek fő jellemzői:

- az összekapcsolhatóság (connectivity) és együttműködés ösztönzése;
- a hálózati szolgáltatások és alkalmazások világméretű piacának fejlesztése;
- a személyhez fűződő jogok, az adatbiztonság és a szellemi tulajdon jogvédelmének biztosítása;
- együttműködés a K+F-ben és az új alkalmazások fejlesztésében, valamint
- az információs társadalom szociális és közösségi hatásainak nyomon követése.

A G7 is elhatározta kísérleti projektek elindítását az információs társadalom elemeinek kialakítására. Ezek célja

- támogatni a közös elveken létrejött nemzetközi konszenzus célkitűzéseit;
- megteremteni a terepet a hatékony együttműködésre;
- lehetőséget teremteni az információcserére;
- bemutatni a közvéleménynek az információs társadalomban rejlő lehetőségeket;
- azonosítani a gyakorlati megvalósítás útjában álló akadályokat; továbbá
- segíteni megteremteni az új termékek és szolgáltatások piacát.

A G7 kísérleti projektjei a következők:

1. Globális leltár (nemzeti és nemzetközi IT projektek és tanulmányok multimédia katalógusa)
2. Szélessávú hálózatok globális működtetése
3. Inter-kulturális oktatás és képzés (pl. új nyelvtanulási módszerek)
4. Elektronikus könyvtárak
5. Elektronikus múzeumok és képtárak
6. Környezetvédelem és természeti erőforrások adatbázisai
7. Globális katasztrófa elhárítás
8. Globális egészségügyi alkalmazások
9. Kormányzati informatikai rendszerek
10. Globális piac, kis- és közepes vállalkozások információ ellátása
11. A tengeri hajózás információs rendszerei

Az egyes projektek kidolgozását egy-egy ország (vagy az EU) irányítja, a részvétel bárki (tehát nemcsak a G7 országok) számára nyitva áll.

